

Snámh nó dul faoi?

Súil thapa ar an gceacht

Taispeáin bád bréagáin agus cloch, agus iarr ar na páistí tomhas a dhéanamh, lámha in airde, sula bhfliuchtar aon rud. Múin 'snámh' agus 'dul faoi' le géaitsí móra lámh, ansin oibrigh an ghníomhaíocht idirghníomhach 'Snámh nó dul faoi?' ionas go dtuairfaidh an rang céard a tharlóidh don chorc, don spúnóg, don chloch, don spúinse agus don bhád bréagáin. Cuireann na grúpaí gach rud go réidh i dtráidire uisce, féachann siad air, agus fógraíonn siad an rud a fheiceann siad. Fill ar na tomhais sa ghníomhaíocht idirghníomhach, sórtáil sraith thirim i bhfonsa snámh agus i bhfonsa dul faoi, agus críochnaigh le leathanach sórtála pictiúr sa Dialann Imscrúdaithe.

Cuspóirí foghlama

- Tomhas a dhéanamh agus ansin féachaint an snámhann rudaí laethúla nó an dtéann siad faoi san uisce
- Rudaí a shórtáil i ngrúpa 'ar snámh' agus i ngrúpa 'go tóin poill'

Roimh an gcloigín – ullmhúchán

Líon tráidirí éadoimhne agus leag tuáillí fúthu agus lena dtaobh. Bailigh dhá shraith chomhionanna de chorc, spúnóg mhiotail, cloch, spúinse glan agus bád beag bréagáin — sraith amháin don uisce, agus sraith eile a choimeádfar tirim don sórtáil sna fonsaí. Cuir dhá fhonsa urláir réidh. Bíodh leathanaigh na Dialainne Imscrúdaithe ar láimh agat.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
tráidire uisce éadomhain nó babhla mór níocháin gréithe	1	grúpa	seomra ranga	tráidire glan do bhruscar cait, nó stán domhain rósta, nach n-úsáidtear ach chun súgradh le huisce
corc	2	grúpa	ollmhargadh	corc buidéil nó píosa beag d'ábhar pacáistíochta bán éadrom
spúnóg mhiotail	2	grúpa	seomra ranga	eochair mhiotail nó caipín glan miotail ó bhuidéal
cloch mhín	2	grúpa	lasmuigh	mirlín gloine glan nó leicneán miotail
spúinse glan	2	grúpa	ollmhargadh	píosa glan de chúr pacála, nó éadach aghaidhe tirim craptha ina phillín
bád beag bréagáin	2	grúpa	seomra ranga	bád scragall stáin a d'fhill an múinteoir roimh an gceacht, nó caipín plaisteach buidéil
tuáillí	2	grúpa	seomra ranga	seantuáillí soithí nó rolla páipéir cistine
fonsaí sórtála (nó dhá thráidire éadoimhne)	2	rang	trealamh na scoile	dhá thráidire fholmha nó dhá áit fholmha ar an urlár, marcáilte ar an mbealach céanna leis an mbád agus leis an gcloch
Leathanach sa Dialann Imscrúdaithe	1	dalta	leagan inphriontáilte a chuirtear ar fáil	leathanach bán fillte ina dhá leath, le taobh 'snámh' agus taobh 'dul faoi'

Pointe sábháilteachta

Duine fásta ag gach stáisiún uisce. Muinchillí craptha suas roimh an súgradh; glan aon doirteadh láithreach agus coinneigh súil ar urláir shleamhaine. Ní bhlaiseann éinne an t-uisce; níonn gach duine a lámha ag am slachtaithe.

Céimeanna teagaisc

- **Snámh agus dul faoi:** Abair 'snámh' le lámh chothrom ar dhromchla an uisce agus 'dul faoi' le lámh ag tumadh síos; iarr ar an rang aithris a dhéanamh ort uair amháin. Ná húsáid ach an dá théarma sin, agus luaigh os ard nach é an méid amháin an riail — féachaimid ar gach rud.
- **Tomhas ar an gclár:** Oibrigh an ghníomhaíocht idirghníomhach 'Snámh nó dul faoi?' sa mhód taiscéalaíochta. Taispeáin gach rud fíor, faigh tuar an ranga — snámh nó dul faoi — agus ansin tapáil an tomhas a fhreagraíonn dó. Ná scaoil aon rud isteach ar an scáileán go dtí go mbeidh tuar déanta do gach rud; fág na tomhais go léir le feiceáil le húsáid níos déanaí.
- **Súgradh sa tráidire uisce:** Léirigh an timthriall cainte iomlán leis an gcorc amháin: déan iontas, tuar, cuir isteach go réidh, féach, ainmnigh. Ansin cuireann gach páiste rud amháin isteach, deir sé 'snámh' nó 'dul faoi', agus tagann an chéad pháiste eile. Déan gairdeas leis na torthaí gan choinne; mura bhfuil ach duine fásta amháin ann, tabhair seal do ghrúpaí beaga i ndiaidh a chéile, agus bíodh an chuid eile ag faire agus ag fógairt.
- **Féach cad a rinne an t-uisce:** Bailigh na páistí ag an gclár bán idirghníomhach, scrollaigh siar go dtí na tomhais, agus scaoil gach rud isteach ionas go mbeidh an toradh le taobh an tuair. Fiafraigh cé acu a d'fhan in airde, cé acu a chuaigh síos, cé acu a bhí mar a tuaradh, agus cé acu a chuir iontas orainn — ó bhéal amháin; athluaigh 'snámh' agus 'dul faoi'.
- **Sórtáil i ndá fhonsa:** Marcáil an fonsa snámh leis an mbád bréagáin agus an fonsa dul faoi leis an gcloch. Glacann na páistí seal ag cur rud tirim amháin isteach agus ag rá 'snámh' nó 'dul faoi'. Má chuirtear rud san áit mhícheart, iarr ar pháiste eile triail a bhaint as, nó seiceáil arís san uisce é.
- **Taispeáin agus tarraing:** Tabhair amach leathanach na Dialainne Imscrúdaithe le haghaidh sórtála tapa pictiúr sa dá ghrúpa chéanna — tarraingt, dathú nó greamú, gan focail. Siúil timpeall agus iarr ar gach páiste rud amháin a shnámhann agus rud amháin a théann faoi a thaispeáint le méar; ná caith ach thart ar chúig nóiméad leis fad atá an tráidire agus na fonsaí úr ina gcuimhne fós.

Cad ba cheart a fheiceáil

Bí ag súil go snámhfaidh an corc, an spúinse tirim agus an bád bréagáin, agus go rachaidh an spúnóg mhiotail agus an chloch faoi. D'fhéadfadh an spúinse uisce a shú agus suí níos ísle — labhair faoi fós mar rud a fhanann in airde den chuid is mó ar dtús. Ní hionann bád bréagáin a iompaíonn agus dul faoi; is ábhar cainte faoi chruth é: athchum go réidh é agus luaigh go mbíonn cruth maith ag teastáil ó bhád chun fanacht in airde.

Míthuisceintí agus idirghabhálacha

- **Téann rudaí móra faoi i gcónaí agus snámhann rudaí beaga i gcónaí.** — Coinnigh an spúinse mór in aice leis an gcloch bheag tar éis don dá rud a bheith san uisce. Taispeáin: d'fhan an ceann mór in airde, chuaigh an ceann beag síos — féachaimid ar gach rud, ní hé an méid ann féin an riail.
- **Má iompaíonn bád nó má thógann sé uisce isteach, deir na páistí go dtéann sé faoi ar nós cloiche.** — Cuir an bád ina cheart arís, cuir san uisce é arís go réidh, agus athluaigh: fanann sé ar barr nuair atá an cruth ceart — is snámh é sin fós, ní hionann é agus an chloch ar thóin an tráidire.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Coinnigh iad ag tráidire an mhúinteora agus lig dóibh rud amháin a chur isteach, agus an timthriall déan iontas–tuar–cuir isteach–féach á rá agat in éineacht leo mar a léiríodh é; is leor dóibh 'snámh' nó 'dul faoi' a chur in iúl le méar. • Ar leathanach na Dialainne Imscrúdaithe, iarr orthu gan ach dhá chárta pictiúr (an bád agus an chloch) a shórtáil ar dtús, roimh an tsraith iomlán.	• Tar éis a seal, iarr orthu rud amháin eile a ainmniú atá tástáilte cheana féin ag páiste eile sa rang. • Iarr orthu an dara rud tirim a chur sna fonsaí agus an focal a rá agus iad á leagan síos.	• Iarr orthu rud amháin sa seomra ranga a thaispeáint le méar (ó bhéal amháin) agus 'snámh' nó 'dul faoi' a rá i gcogar, le cúis i bhfrása gearr amháin. • Iarr orthu toradh a chuir iontas orthu a thabhairt faoi deara agus a insint don ghrúpa cén tomhas nár oir don rud a rinne an t-uisce.

Nasc traschuraclaim

Déan nasc le báid farantóireachta na n-oileán a fhanann ar snámh ar an uisce, agus le sórtáil i ndá ghrúpa i luathobair na Matamaitice.